

Raadhuisplein 1
Postbus 175
3370 AD Hardinxveld-Giessendam

T 14 0184
E info@hardinxveld-giessendam.nl

www.hardinxveld-giessendam.nl

Aan de leden van de gemeenteraad

Onderwerp Raadsinformatiebrief bij voortgang herziening speelruimteplan	Ons kenmerk Zaak 2023-0173183	Uw brief nvt Bijlage - onderzoeksrapportage Speelplan	Datum 19 december 2024
---	---	--	----------------------------------

Geachte heer / mevrouw,

Met deze brief willen we u informeren over de voortgang van de herziening van het speelruimteplan.

Inleiding

Hardinxveld-Giessendam heeft 60 speelplekken. Van een compleet ingerichte speeltuin tot een trapveldje. De speelplekken worden door de gemeente aangelegd, onderhouden en gerenoveerd. Ieder jaar maakt de gemeente een uitvoeringsplan voor de speelplekken. Hierin staat beschreven welke speelplekken aan renovatie toe zijn of waar behoefte is aan een nieuwe speelplek. Deze uitvoeringsplannen worden gemaakt op basis van het Speelruimteplan. Het Speelruimteplan is een document waarin staat opgeschreven wat de plannen zijn met de speelplekken. Het huidige Speelruimteplan is gemaakt in 2012 en toe aan een vernieuwing.

We leven in een andere tijd dan 2012. Dat vraagt ook om een andere invulling van de speel- en beweegplekken. Vroeger waren speelplekken vooral bedoeld voor kinderen, maar tegenwoordig zie je ook steeds meer beweegplekken voor volwassenen. Er vindt een beweging plaats naar preventie, waarbij een gezonde samenleving centraal staat; sporten, ontmoeten in de openbare ruimte, beweegroutes, sporten voor ouderen, gezondheid en duurzaamheid. Speelplekken kunnen een positieve bijdrage leveren aan de sociale contacten in de buurt. Het zijn plekken in de buurt waar kinderen vrienden en vriendinnen maken, maar ook waar (groot)ouders samen komen en met elkaar in contact komen. Op die manier draagt de speelvoorziening bij aan een versterkte sociale cohesie en een sterkere verbinding in de buurt. Ook de inclusieve samenleving is een thema bij de invulling van het nieuwe speelruimteplan.

Om tot een nieuw speelruimteplan te komen moet onderzoek worden gedaan naar de huidige speelplekken en worden de ideeën en wensen van inwoners, verenigingen en stichtingen breed opgehaald. De status van het traject om tot een nieuw speelruimteplan te komen wordt in deze nota nader toegelicht.

1. Onderzoek naar huidige Speelplekken

De eerste stap in de ontwikkeling van een nieuw Speelruimteplan is het onderzoek naar de huidige openbare speel- en sportplekken in de gemeente. Bureau Speelplan heeft dit onderzoek in het najaar van 2024 uitgevoerd. Het doel van het veldonderzoek is het in kaart brengen van de huidige bespeelbaarheid en kwaliteit van de speel- en sportplekken in de openbare ruimte. Hierbij is gekeken naar de formele speelplekken die in het beheersysteem van de gemeente staan.

Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen

- **In de meeste speelbuurten:** zijn er voldoende formele speelplekken. Binnen de buurten is een wisselende spreiding van ingerichte plekken. Sommige buurten beschikken over een enkele buurtplek, terwijl andere buurten juist een netwerk van kleine speelplekken hebben.
- **De speellocaties:** zijn voornamelijk ingericht voor kinderen van 1 tot en met 8 jaar. Er zijn weinig hogere, uitdagende speeltoestellen, waardoor kinderen uit de bovenbouw en ouder enkel aangewezen zijn op de buurt- en sportplekken.
- **Het sport- en speelaanbod:** is traditioneel ingericht. De speelruimtes zijn vaak voorzien van herkenbare toestellen en het sportaanbod is vooral gericht op sporten als voetbal, basketbal of korfbal. Andere typen sporten komen weinig terug in de openbare ruimte.
- **Inclusiviteit:** Driekwart van de plekken scoort niet goed op inclusiviteit. Dit komt met name doordat deze plekken niet goed toegankelijk zijn voor inwoners met een fysieke beperking. Dit komt door het gebruik van natuurlijke ondergronden en/of niet-verharde paden, de afwezigheid van inclusieve (samen)speeltoestellen of door slechte toegang (bijvoorbeeld door hoge stoepranden).
- **Klimaatbestendigheid:** Iets meer dan de helft van de speellocaties is toereikend klimaatbestendig. Op 34 locaties is de klimaatbestendigheid beoordeeld als voldoende of hoger.
- **Vrije ruimte:** Er is voldoende vrije ruimte voor sport en spel. In de gemeente zijn mogelijkheden voor informeel spelen in het groen.
- **De schoolpleinen:** zijn meestal niet openbaar. In de gemeente is slechts één openbaar schoolplein.

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de volgende aanbevelingen aangedragen:

- Vergroot de uitdaging en variatie op speelplekken: zorg voor meer uitdaging voor kinderen boven de 9 jaar en verruim de variatie in het toestellenaanbod.
- Vergroot de variatie in het sportaanbod: overweeg het versterken van het skateaanbod en geef plaats aan nieuwe vormen van urban sports (calisthenics; freerunning; pumptrack)
- Richt bij de herinrichting locaties inclusiever in door het toegankelijker maken van paden en (val)ondergronden en door het plaatsen van inclusieve (samen)speeltoestellen.
- Besteed meer aandacht aan het wijk overstijgende jongerenaanbod (12+). Betrek jongeren en partijen die werkzaam zijn met jongeren in de participatie en zorg voor de aanleg van extra jongerenlocaties in Hardinxveld-Giessendam.

2. Participatietraject: onderzoek onder oudere doelgroep

Eén van de doelen in de startnota is dat de doelgroep van het speelruimteplan wordt verbreed. De doelgroep is nu van 0 t/m 18 jaar, maar veel meer inwoners maken gebruik van de openbare ruimte en willen er graag bewegen of sporten. Om de oudere doelgroep te bereiken waren we aanwezig op de Dag van de Ouderen. Tijdens deze dag zijn ouderen actief benaderd door middel van korte vraaggesprekken. In de gesprekken met hen is informatie opgehaald over enkele thema's met betrekking tot het huidige beweegaanbod in de gemeente. Er is onder andere gevraagd naar de fiets- en wandelroutes (straten/stoepten) in de gemeente, het wel of niet deelnemen aan sport (zowel individueel als in verenigingsverband) en/of het verenigingsleven en het speelaanbod voor de (klein)kinderen. De volgende bevindingen vielen op:

- Er is veel aandacht voor het veilig houden/maken van de stoepten en fietspaden (met name langs drukke punten zoals het spoor en de Parallelweg). De meeste ouderen maken hier veelvuldig gebruik van voor diverse ommetjes en dagelijkse handelingen.
- Zorg dat (binnen)activiteiten beter bekend worden gemaakt en zorg voor een betere toegang hiertoe.
- Er is weinig behoefte aan extra beweegvoorzieningen voor ouderen in de buitenruimte, mede vanwege een laag te verwachten gebruik. Het merendeel van de ouderen is actief betrokken in het verenigingsleven en/of is voor het sporten betrokken bij een commerciële aanbieder of een sportvereniging.
- De meeste ouderen met kleinkinderen doen vaak mee met het spel van hun kleinkinderen. Waar mogelijk maken zij wel graag gebruik van de bankjes.

- De meeste ouderen vinden het aanbod voor de (klein)kinderen leuk en in de regel toereikend.

3. Vervolgstappen en participatie

De gemeente hecht veel waarde aan het betrekken van inwoners bij het opstellen van de plannen. Daarom wordt de input van inwoners op verschillende manieren opgehaald. Zo zorgen we ervoor dat het nieuwe speelruimteplan zo goed mogelijk aansluit bij de behoefte van onze inwoners.

Relevante externe partners

Hiertoe worden in samenwerking met Bureau Speelplan diverse participatiemomenten ingericht. Zo zal er 21 januari 2025 een participatiesessie worden georganiseerd met relevante externe ketenpartners. Aan de hand van verschillende thema's gaan we het gesprek aan om uiteindelijk te komen tot kaders voor het op te stellen speelruimteplan (én vragen voor bewoners). Hierbij zijn partijen uitgenodigd zoals (sport)verenigingen en stichtingen, GGDZH, de wijkagent, buurttoezicht, de BOA, jongerenwerk, buurtsportcoaches, schoolbesturen en wijk- of buurtregisseurs. Hier wordt vooral gekeken naar de mogelijkheden om elkaar te versterken in de uitvoering, het signaleren van kansen en het wegnemen van barrières.

Enquête en bijeenkomsten

Om de bewoners breed te raadplegen (en te informeren) wordt vervolgens een enquête uitgezet door het Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD). Deze enquête wordt via het OCD verspreid onder het bewonerspanel van de gemeente. Daarnaast wordt de enquête via andere middelen verspreid, zoals de gemeentepagina in het Kompas en sociale media. Ook is er een fysieke versie van de enquête beschikbaar die door inwoners met lagere digitale vaardigheden kan worden ingevuld (beschikbaar bij Servanda en bij het gemeentehuis). Zo zorgen we ervoor dat iedere inwoner de mogelijkheid krijgt om de vragenlijst in te vullen. De enquête kan ingevuld worden van woensdag 18 december tot en met 12 januari 2025.

Bureau Speelplan voert een analyse uit op de resultaten. Wij hopen op een respons van circa 500 respondenten binnen de doelgroep 0 – 100. Aan de hand van de input vanuit de enquête kunnen bewoners zich aanmelden voor twee verdiepende bijeenkomsten. Tijdens de bijeenkomsten gaan we vooral over specifieke situaties in gesprek, maar de focus ligt ook op de grotere thema's, waaronder het vergroten van de doelgroep en de sociale component van goede voorzieningen in de openbare ruimte.

Buurtwandelingen met basisschoolleerlingen

Naast de verdiepingssessie worden ook vier buurtwandelingen georganiseerd met basisschoolleerlingen om zo een goed beeld te krijgen van de speelcultuur onder de kinderen. Er worden gerichte vragen gesteld over buitenspelen, maar vooral ook goed geluisterd en gekeken naar de plekken en wijze waarop kinderen spelen.

Jongeren

Naast de basisschoolkinderen worden ook jongeren benaderd om deel te nemen aan een nog in te plannen overleg. De vorm en tijd wordt afgestemd met Bureau Speelplan en de betrokken ketenpartners rondom jongerenwerk.

Klankbordgroep

Vervolgens wordt met een selecte groep bewoners en (afvaardiging van) belangenorganisaties in de gemeente een klankbordgroep samengesteld. Met deze klankbordgroep wordt gedurende het traject driemaal samen gekomen om de vorming van het speelruimteplan af te stemmen. De klankbordgroep wordt ook deels gevormd door het actief raadplegen van belangenverenigingen met een sterke vertegenwoordiging in de openbare ruimte in Hardinxveld-Giessendam.

Planning

In samenwerking met Bureau Speelplan is afgestemd dat de participatiewerkzaamheden en de verdere verwerking van het op te stellen speelruimteplan in grote lijnen de planning volgen zoals benoemd in de startnotitie 'herziening speelruimteplan'.

Het streven is om in februari 2025 het participatietraject af te ronden en te starten met het schrijven van het vernieuwde Speelruimteplan. In deze fase wordt ook een financiële doorrekening gemaakt. Wij verwachten het herziene speelruimteplan in juli 2025 aan de raad te kunnen presenteren zodat deze in september 2025 door de raad kan worden vastgesteld.

Team Leefomgeving (LFO),

Groenbeheerder
Matthijs van den Bos